

ΤΕΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ : ΜΟΝΟΠΡΩΣΩΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΥ

ΜΠΛΕΜΠΛΙΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΝΗ

ΠΑΝΤΕΛΑΚΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΙΑΤΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πρόλογος

Σκοπός μας στη παρούσα πτυχιακή εργασία, είναι να αναλύσουμε την λειτουργία των Μονοπρόσωπων, ΕΠΕ και Ανωνύμων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, να παραθέσουμε τη νομοθεσία που διέπει τα δύο αυτά είδη επιχειρήσεων καθώς επίσης και να εξετάσουμε τι ακριβώς ισχύει αναφορικά με τις μετατροπές και συγχωνεύσεις των συγκεκριμένων τύπων επιχειρήσεων, ΕΠΕ και ΑΕ. Προκειμένου να επιτύχουμε το σκοπό μας με αποτελεσματικό τρόπο, αναλύουμε τις ιδιαιτερότητες και χαρακτηριστικά που εμπíπτουν στην μετατροπή και συγχώνευση αυτών με αναφορά στα ειδικά σημεία του Νόμου και σε συνάρτηση με τις εξαιρέσεις που προκύπτουν σχετικά.

Ευχαριστίες

Ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στο Καθηγητή μας και επιβλέπων της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας Κο.Ιατράκη για την βοήθεια του κατά την διάρκεια της έρευνας μας.

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε όλους τους ειδικούς αλλά και εκείνους που ασχολούνται με το θέμα της λειτουργίας των διαφόρων μορφών επιχειρήσεων και συγκεκριμένα των Μονοπρόσωπων και Ανωνύμων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα για τις σημαντικές πληροφορίες που μας προσέφεραν στο τομέα λειτουργίας και σχετικών μεθόδων φορολόγησης και συγχωνεύσεων –μετατροπών βάση της ελληνικής νομοθεσίας.

Επιπλέον θα θέλαμε να δηλώσουμε ότι είμαστε ευγνώμων στο προσωπικό των διαφόρων εταιριών και οργανισμών που ασχολούνται με αυτού του είδους την θεματολογία, για την απεριόριστη παροχή πληροφοριών σχετικά με τις νομοθετικές ρυθμίσεις των Μονοπρόσωπων και Ανωνύμων επιχειρήσεων στην Ελλάδα και πως το κράτος προσπαθεί να ελέγχει και να εμποδίζει τυχόν παρατυπίες στις συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Τέλος, θα επιθυμούσαμε να αποστείλουμε τις ευχαριστίες μας στα μέλη της οικογενείας μας αλλά και τους φίλους μας, οι οποίοι όλο αυτόν τον καιρό της προετοιμασίας της συγκεκριμένης εργασίας αλλά και έρευνας μας στήριξαν σε υπέρτατο βαθμό.

Εισαγωγή

Η νομική μορφή μιας επιχείρησης αποτελεί μία πολύ σημαντική παράμετρο για την επιτυχή της πορεία και η επιλογή της θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο ενδελεχούς διερεύνησης λόγω των νομικών και φορολογικών αποτελεσμάτων που αυτή συνεπάγεται. Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης των εναλλακτικών νομικών μορφών που επιτρέπονται από την ελληνική νομοθεσία εκτός από τις νομικές και φορολογικές συνέπειες, θα πρέπει να συνεκτιμώνται και καθαρά οικονομικοί παράγοντες, όπως ο κλάδος (industry) στον οποίο θα δραστηριοποιηθεί η επιχείρηση, αν τα πρόσωπα που συμμετέχουν θα ενεργούν ως επιχειρηματίες ή ως επενδυτές, η δυνατότητα απεμπλοκής από την συμμετοχή / επένδυση κλπ.¹

Μολονότι οι κλασικοί διαχωρισμοί μεταξύ ατομικών και συλλογικών μορφών επιχειρήσεων ή μεταξύ προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών, παρουσιάζουν ακόμη ενδιαφέρον από πλευράς νομικής και φορολογικής, η νομοθεσία παρέχει σημαντικές δυνατότητες στον σύγχρονο επιχειρηματία να διαμορφώσει την επιχείρησή του κατά τον πλέον πρόσφορο για τους σκοπούς του τρόπο απομακρυνόμενος από τα παραδοσιακά μοντέλα επιχειρηματικότητας (διατηρώντας βεβαίως την βασική δομή οργάνωσης που προβλέπεται από τον νόμο). Ο νομικός ή/και φορολογικός σχεδιασμός είναι πολύτιμα εργαλεία για την χάραξη των επιχειρησιακών στρατηγικών όπως στη περίπτωση των Μονοπρόσωπων επιχειρήσεων και οι οποίες θα αναλυθούν στα επόμενα κεφάλαια.

---

¹ Δ. Φάκος, 2004, “Ο Εσωτερικός Έλεγχος των Επιχειρήσεων”, Αθήνα

Θα πρέπει να σημειωθεί πως από νομική άποψη κρίσιμα στοιχεία είναι η κρατική εποπτεία, ο χρόνος – η διαδικασία – οι διατυπώσεις σύστασης, η τροποποίηση του καταστατικού, ο αριθμός των συμμετεχόντων, το εταιρικό κεφάλαιο, τα όργανα – οι αρμοδιότητες – η λήψη αποφάσεων, η διανομή των κερδών, η ευθύνη, η μεταβίβαση της συμμετοχής (εν ζωή και αιτία θανάτου), το διοικητικό κόστος (δημοσιεύσεις, ελεγκτές κλπ.), και η λύση της εταιρείας. Από φορολογική άποψη κρίσιμα στοιχεία είναι η τήρηση βιβλίων και στοιχείων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) και η φορολογία εισοδήματος όπως οι συντελεστές φορολογίας, οι εκπεστέες δαπάνες κλπ².

---

² Φορολογία Κεφαλαίου, Α. Κράτση, Εκδόσεις Κράτση, Αθήνα, 2008

1. Κεφάλαιο Πρώτο : Λειτουργίες Μονοπρόσωπων Επιχειρήσεων και Μειονεκτήματα που Εντοπίζονται σε Αυτές

1.1 Τι Ορίζονται ως Μονοπρόσωπες Επιχειρήσεις στην Ελλάδα και Λειτουργίες Αυτών

Η μονοπρόσωπη επιχείρηση είναι ίσως η πιο παλιά και πιο απλή επιχείρηση. Ιδρύεται και διοικείται από ένα άτομο, το οποίο ως ιδιοκτήτης και διοικητής έχει την ευθύνη όλων των αποφάσεων και των συνεπειών τους, ασκώντας αυτεπιστασία. Η μονοπρόσωπη επιχείρηση χαρακτηρίζεται από μεγάλη ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές της αγοράς, ενώ συνδέεται στενά με το πρόσωπο του ιδιοκτήτη της³. Ειδικότερα πλεονεκτήματά της είναι:

- *Δεν υφίσταται περιορισμός ελαχίστου κεφαλαίου ίδρυσης.*
- *Η οικονομία δαπανών λειτουργίας.*
- *Η δυνατότητα λήψης άμεσων αποφάσεων.*

Τα μειονεκτήματα της μονοπρόσωπης επιχείρησης μπορεί να καταστούν κατά περιπτώσεις αποφασιστικής σημασίας που να εξουδετερώνουν τα παραπάνω πλεονεκτήματα. Αυτά είναι κυρίως⁴:

- *Ο επιχειρηματικός κίνδυνος που αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από τον ίδιο τον επιχειρηματία της.*

---

³ Δ. Φάκος, 2004, "Ο Εσωτερικός Έλεγχος των Επιχειρήσεων", Αθήνα

⁴ Φορολογία Κεφαλαίου, Α. Κράτση, Εκδόσεις Κράτση, Αθήνα, 2008

- *Ο υπερβολικός συγκεντρωτισμός αρμοδιοτήτων, προς οικονομία δαπανών, που αποβαίνει εμπόδιο της ανάπτυξης.*
- *Η περιορισμένη οικονομική και πιστωτική επιφάνεια.*

Κρίνοντας τα παραπάνω διαπιστώνεται η σχέση αυτών σε σοβαρά θέματα της, όπως η πιστοληπτική της ικανότητα και η ίδια η ζωή της. Κατά κανόνα η ατομική επιχείρηση είναι μικρή και οικογενειακή. Γενικά οι μονοπρόσωπες επιχειρήσεις, μπορεί να πει κανείς, ότι αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας.

Αντίστροφη στη μακροχρόνια τάση υποχώρησης του αριθμού των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα διαπιστώνει η φετινή μελέτη της ICAP για την ίδρυση νέων εταιρειών (ICAP 2006). Για πρώτη φορά μετά το 2001, ο αριθμός των νέων επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 6,2 % και έφτασε στις 4.151 ΑΕ και Μονοπρόσωπων ΕΠΕ με λίγο περισσότερες από τις μισές (50,3%) να ανήκουν στον κλάδο των υπηρεσιών.

Αν όμως ο αριθμός τους ήταν μεγαλύτερος, δεν συμβαίνει το ίδιο με το μέγεθός τους, αφού από τα στοιχεία της μελέτης προκύπτει ότι οι περισσότερες νέες ιδρύσεις αφορούν επιχειρήσεις μικρού μεγέθους. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2005, το μέσο κεφάλαιο υποχώρησε κατά 25,6% στις 80,4 χιλ. ευρώ όταν το 2003 ήταν 135 χιλ. ευρώ. Τα συνολικά αρχικά κεφάλαια μειώθηκαν κατά 21% σε σχέση με το 2004 στα 333,7 εκατ. Ευρώ (ICAP, 2006).

Αναλυτικά, σύμφωνα με τη μελέτη της ICAP, από τις ΑΕ. και Μονοπρόσωπων ΕΠΕ που ιδρύθηκαν το 2005, το 50,3% ανήκει στον τομέα

των λοιπών υπηρεσιών, 31,3% είναι εμπορικές και 13,4% βιομηχανικές. Το υπόλοιπο 5,0% αφορά εταιρείες του τομέα τουρισμού, ο οποίος είναι μάλιστα ο μοναδικός όπου υποχώρησε ο αριθμός νέων ιδρύσεων (-16,9%). Αντίθετα η βιομηχανία σημείωσε τη μεγαλύτερη άνοδο (11,2%). Συνεχίζοντας μια παράδοση αρκετών χρόνων, οι περισσότερες ιδρύσεις νέων ΑΕ και Μονοπρόσωπων ΕΠΕ διαπιστώθηκαν στον κλάδο των τεχνικών - οικοδομικών εταιρειών, ενώ δεν ήταν λίγοι οι εμπορικοί καθώς και οι κλάδοι υπηρεσιών (π.χ. διαχείριση ακίνητης περιουσίας, logistics, μεταφορές κ.ά) που εκδήλωσαν αξιοσημείωτη κινητικότητα.

Η συντριπτική πλειονότητα των νέων επιχειρήσεων (65,4%) δηλώνουν ως έδρα το Νομό Αττικής, ο οποίος εμφάνισε και τον ψηλότερο ρυθμό αύξησης (10,3%). Η Κεντρική Ελλάδα αντίθετα είναι η μόνη ευρύτερη διοικητική περιοχή όπου το 2005 παρατηρήθηκε μείωση των νέων συστάσεων κατά 18,6%, ενώ Δυτική Ελλάδα, Κρήτη και Θεσσαλία ξεχωρίζουν ως οι μόνες με ταυτόχρονη αύξηση του αριθμού των νέων επιχειρήσεων και του όγκου των κινητοποιούμενων κεφαλαίων (ICAP, 2006).

Οι περισσότερες νέες επιχειρήσεις (60,9%) επιλέγουν τη νομική μορφή της Μονοπρόσωπης ΕΠΕ, η οποία συνεπάγεται και σαφώς μικρότερα μέσα αρχικά κεφάλαια έναντι των ανώνυμων εταιρειών, που αν και μόλις 1.624 τον αριθμό, κινητοποίησαν 236,1 εκατ. ευρώ. Η άνοδος του αριθμού των νέων επιχειρήσεων το 2005 συνδέεται κυρίως με την αύξηση στις ιδρύσεις Μονοπρόσωπων ΕΠΕ, με τις ΑΕ να παραμένουν σχεδόν στα περυσινά επίπεδα (1.624 έναντι 1.637) (ICAP, 2006).

Μετά από μια μικρή διακοπή το 2003, τα συνολικά αρχικά κεφάλαια που κινητοποιούν οι νέες επιχειρήσεις συνέχισαν την τελευταία διετία την πτωτική τους πορεία. Αν και τα υπέρογκα μεγέθη του 2000 - 2001 οφείλονται εν μέρει στη σύσταση τεσσάρων ιδιαίτερα μεγάλων επιχειρήσεων (τράπεζες, παροχή φυσικού αερίου, κ.ά) τα 333,7 εκατ. ευρώ του 2005 είναι σαφώς μειωμένα από τα προηγούμενα χρόνια, αφού υστερούν κατά 86% από τη μέγιστη τιμή του 2000 και κατά 21% από τα περυσινά μεγέθη. Μοναδικός κλάδος στον οποίο παρατηρήθηκε αύξηση ήταν η βιομηχανία, αν και η αύξηση αυτή υστερούσε σε σχέση με τη μεταβολή του αριθμού των βιομηχανικών επιχειρήσεων (4,5% στα κεφάλαια έναντι 11,2% στις επιχειρήσεις).

Χαρακτηριστική είναι τέλος η απουσία ιδιαίτερα εντυπωσιακών εταιρικών "αφίξεων" το 2005, με τη μεγαλύτερη νέα επιχείρηση να έχει αρχικό κεφάλαιο μόλις 10 εκατ. ευρώ και να μην είναι άλλη από την πιλοτική πολυκλινική του Ολυμπιακού Χωριού. Η Αττική, με 2.713 νέες επιχειρήσεις και αρχικά κεφάλαια 210,1 εκατ. ευρώ, καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των νομών, καθώς αντιστοιχούν το 2005 7,98 νέες ΑΕ/ Μονοπρόσωπων ΕΠΕ σε κάθε 10.000 κατοίκους, έναντι πανελληνίου μέσου όρου 3,95. Με εξαίρεση τους νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης, Αχαΐας, Βοιωτίας κλπ. εντυπωσιακές είναι οι επιδόσεις πολλών νησιωτικών περιοχών, όπως των Δωδεκανήσων, της Κέρκυρας και αρκετών νομών της Κρήτης, οι οποίες προέρχονται κυρίως από τους τομείς του τουρισμού και των εμπορικών και λοιπών υπηρεσιών και λιγότερο της βιομηχανίας (ICAP, 2006).

1.2 Λόγος Σύστασης Νόμου

Ο λόγος σύστασης της μονοπρόσωπη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, δημιουργήθηκε ουσιαστικά με σκοπό να καλύπτει την λειτουργία των συγκεκριμένων επιχειρήσεων. Βάσει του νόμου αυτού, ο μοναδικός εταίρος της Μονοπρόσωπης ΕΠΕ δεν έχει προσωπική ευθύνη. Σύμφωνα με το συγκεκριμένο νόμο και κατά τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 3190/1955 "Περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης", επί της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, δια τας εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνον η εταιρεία δια της περιουσίας αυτής.

Επίσης, κατά τη διάταξη δε του άρθρου 26 παρ. 1 του αυτού νόμου, "οι διαχειρισταί ευθύνονται εις αποζημίωσιν εφόσον δε ενήργησαν από κοινού εις ολόκληρον, έναντι της εταιρείας, εκάστου των εταίρων και των τρίτων δια παραβάσεις του παρόντος νόμου και του καταστατικού ή δια πταίσματα περί την διαχείρισιν αυτών". Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι δια τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνον το νομικόν πρόσωπων της ΕΠΕ δια της περιουσίας της, ενώ οι διαχειριστές ευθύνονται έναντι της εταιρείας, των εταίρων και των τρίτων, δια παραβάσεις του ανωτέρω νόμου και του καταστατικού δια πταίσματα περί τη διαχείριση, εις αποζημίωση υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 παρ. 2 του αυτού νόμου (Βλ. και ΕφΠειρ 219/1998 ΕλλΔνη 1995 914). Το αυτό ισχύει και επί της μονοπρόσωπου εταιρείας περιορισμένης ευθύνης⁵.

---

⁵ Δ. Φάκος, 2004, "Ο Εσωτερικός Έλεγχος των Επιχειρήσεων", Αθήνα

1.3 Λειτουργίες Μονοπρόσωπων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών και με απόφαση του 2002, οι μονοπρόσωπες Ε.Π.Ε. που έχουν προέλθει από μετατροπή ατομικών επιχειρήσεων πριν από την έκδοση της 1033549/10290/Β0012/ΠΟΛ.1132/18.4.2002 διαταγής μας, θεωρείται ότι έχουν συσταθεί νόμιμα. Για το λόγο λοιπόν αυτό και βάσει των οδηγιών του Υπουργείου Οικονομικών, ισχύουν τα εξής⁶:

- Όπως έχει γίνει δεκτό από τη Διοίκηση με την πιο πάνω εγκύκλιο του Υπουργείου, η μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε μονοπρόσωπη εταιρία περιορισμένης ευθύνης δεν είναι εφικτή ούτε με τις ευεργετικές διατάξεις του ν.δ. 1297/1972 αλλά ούτε και με τις γενικές διατάξεις του ν. 3190/1955, καθόσον η μετατροπή αυτή δεν προβλέπεται από τις διατάξεις των νόμων αυτών και περαιτέρω, γιατί η μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. μπορεί μόνο να συσταθεί εξ αρχής ή να καταστεί μονοπρόσωπη λόγω αποχώρησης των λοιπών εταίρων από υπάρχουσα Ε.Π.Ε. και όχι να προέλθει από μετατροπή άλλης μορφής επιχείρησης.
- Από τηλεφωνήματα που έχει λάβει η υπηρεσία του Υπουργείου μετά την έκδοση της πιο πάνω εγκυκλίου προκύπτει, ότι πολλές ατομικές επιχειρήσεις έχουν ήδη μετατραπεί σε μονοπρόσωπες εταιρίες περιορισμένης ευθύνης με τις ευεργετικές διατάξεις του ν.δ. 1297/1972 ή με τις γενικές διατάξεις του ν. 3190/1955, παρά το γεγονός ότι οι μετατροπές αυτές δεν ήταν εφικτές. Όμως, οι μονοπρόσωπες αυτές

---

⁶ www.taxis.gr, 2010

Ε.Π.Ε. έχουν ήδη λάβει ΑΡΜΑΕ από τις αρμόδιες αρχές (Νομαρχίες κλπ.), έχουν θεωρήσει βιβλία και στοιχεία από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. και διεξάγουν όλες τις προβλεπόμενες από το καταστατικό δραστηριότητες τους, εκδίδοντας και λαμβάνοντας παραστατικά (τιμολόγια κλπ.), με τον Α.Φ.Μ. που τους έχει, χορηγήσει, η Φορολογούσα Αρχή. Δηλαδή, οι εταιρίες αυτές υφίστανται και λειτουργούν «εν τοις πράγμασι» όχι μόνο με υπαιτιότητα των φορέων τους, αλλά και μετά από παραλείψεις της ίδιας της Πολιτείας.

- Μετά από όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω και για λόγους Χρηστής Διοίκησης με την παρούσα γίνεται δεκτό, ότι τα αναφερόμενα στην 1033549/10290/Β0012/ΠΟΛ.1132/18.4.2002 εγκύκλιό μας θα έχουν εφαρμογή από την επόμενη της ημερομηνίας έκδοσης της και παράλληλα, θα αναγνωρίζονται ως νόμιμες όσες μετατροπές ατομικών επιχειρήσεων σε μονοπρόσωπες Ε.Π.Ε. έχουν γίνει μέχρι και 18 Απριλίου 2002.
- Τα ανωτέρω ισχύουν και για τις μετατροπές ατομικών επιχειρήσεων σε μονοπρόσωπες Ε.Π.Ε. που ενδεχόμενα έχουν γίνει και με τις διατάξεις του ν. 2166/1993.

1.4 Νομοθεσία που Διέπει τη Λειτουργία Μονοπρόσωπων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Η ίδρυση των Μονοπρόσωπων επιχειρήσεων στην Ελλάδα διενεργείται βάση του ακόλουθου καταστατικού και το οποίο παρατείνεται με τα συγκεκριμένα άρθρα ως εξής⁷. Ο ανωτέρω ζήτησε τη σύνταξη του

---

⁷ www.taxis.gr, 2010

παρόντος, με το οποίο δήλωσε ότι συνιστά Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης στην Ελλάδα, η οποία διέπεται από τις διατάξεις του Ν.3190/1955, όπως ισχύει μετά από την τροποποίησή του με το Π.Δ. 419/10.12.1986, και από τους ακόλουθους όρους και συμφωνίες, οι οποίοι αποτελούν το καταστατικό της εταιρείας.

1.5 Μειονεκτήματα της Μονοπρόσωπης Επιχείρησης

Αποτελεί γεγονός πως οι Μονοπρόσωπες ΕΠΕ αποτελούν μικρότερο ρίσκο για τον επιχειρηματία, διότι οι ευθύνες για ζημιές, βλάβες, απώλειες, φόρους ή δικαστικές διαμάχες περιορίζονται στα κεφάλαια της ίδιας της επιχείρησης. Συγκεκριμένα μειονεκτήματα που εντοπίζονται στην λειτουργία των αναφερόμενων επιχειρήσεων, έχουν ως εξής⁸.

- Οι εταιρείες μπορούν να συλλέξουν κεφάλαια με την πώληση μετοχών. Οι πιστωτές έχουν μεγαλύτερη έφεση στον δανεισμό εταιρειών από ό,τι σε ιδιώτες, ατομικές επιχειρήσεις ή συνεταιρισμούς.
- Αντίθετα από τις ατομικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς, όπου οι δραστηριότητες μπορεί να διακοπούν από τον θάνατο ή την πτώχευση ενός ιδιοκτήτη, οι εταιρείες δεν επηρεάζονται από τέτοια συμβάντα, διότι η λειτουργία τους συνεχίζεται ανεξάρτητα από το τι συμβαίνει στον κάθε μέτοχο προσωπικά
- Αφού οι μέτοχοι (ιδιοκτήτες) δεν διοικούν προσωπικά την επιχείρηση, η ιδιοκτησία μπορεί να αλλάξει ιδιοκτήτη με την αγορά και την πώληση

---

⁸ www.taxheaven.gr, 2010

μετοχών χωρίς να επηρεάζονται οι καθημερινές λειτουργίες της επιχείρησης.

- Υπάρχουν περιπτώσεις όπου κάποιος φορολογείται περισσότερο από μία φορά για το εισόδημα που έλαβε από μια επιχείρηση.
- Λειτουργώντας ως νομική οντότητα η επιχείρηση πληρώνει φόρο εισοδήματος για τα χρήματα που κέρδισε. Επιπρόσθετα οι μέτοχοι πληρώνουν και φόρο εισοδήματος για τα μερίσματα τα οποία πήραν από την επιχείρηση. Οι εργαζόμενοι που είναι και μέτοχοι πρέπει φυσικά να πληρώσουν φόρο εισοδήματος για τους μισθούς τους και έτσι φορολογούνται μία ακόμη φορά.
- Μια εταιρεία υπάγεται σε σειρά νόμους, οι οποίοι δεν ισχύουν για τις ατομικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς. Παραδείγματα διαφορών είναι η υποχρέωση για διατήρηση βιβλίων, για συνελεύσεις του διοικητικού συμβουλίου και για την ύπαρξη ενός απαιτούμενου αριθμού συνελεύσεων του συμβουλίου.

2. Κεφάλαιο Δεύτερο : Νόμοι Σχετικά με τις Μορφές Μετατροπών και Συγχωνεύσεων Μονοπρόσωπων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα

2.1 Συγχώνευση Εταιριών ΕΠΕ

2.1.1 Η Έννοια και τα Χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε. στις Μέρες μας

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορική και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση (άρθρο 3 § 1 Ν. 3190/55)⁹. Η Ε.Π.Ε, δηλαδή, είναι εμπορική εταιρεία κατά το τυπικό κριτήριο. Όσον αφορά τα μέλη της Ε.Π.Ε., η θεωρία κατά πλειοψηφίαν, αλλά κυρίως η νομολογία, σχεδόν χωρίς εξαίρεση, δέχονται ότι αυτά, από μόνο το γεγονός της συμμετοχής τους στην εταιρεία, δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται ο εταίρος της Ε.Π.Ε. να έχει ενεργό συμμετοχή στις εργασίες της εταιρείας.

2.1.2 Χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε.

Ο νόμος δεν δίνει τον ορισμό της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, αφήνοντας, προφανώς, το έργο αυτό στην επιστήμη. Το άρθρο 1 του Ν. 3190/55, απλώς, προσπαθεί να περιγράψει την έννοια της Ε.Π.Ε. Βασιζόμενοι στις διατάξεις του Ν. 3190/55, μπορούμε να προσδιορίσουμε τα γενικά χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε. Αποτελεί, ασφαλώς, νομικό πρόσωπο και κατά το άρθρο 3 του Ν. 3190/55 είναι εμπορική εταιρεία

---

⁹ www.taxheaven.gr, “Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών”, 2010

κατά το τυπικό κριτήριο, έστω και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση¹⁰.

Στην Ε.Π.Ε. για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία· εν τούτοις, υπάρχει και παράλληλη ατομική ευθύνη των εταίρων για χρέη της Ε.Π.Ε. προς το δημόσιο και το Ι.Κ.Α., που καθιερώθηκε με το άρθρο 69 του Ν.Δ. 356/74 - Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων. Το εταιρικό κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα εταιρικά μερίδια, τα οποία, όμως, δεν επιτρέπεται να παρασταθούν με αξιόγραφα και όπως γίνεται, δηλαδή, με τις μετοχές της ανώνυμης εταιρείας¹¹.

Η σύσταση της Ε.Π.Ε. συνοδεύεται με δημοσίευση του καταστατικού στο αρμόδιο πρωτοδικείο και περιλήψεως αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν απαιτείται άδεια κάποιας αρχής (όπως στην ανώνυμη εταιρεία), αλλά νομοθετήθηκε με το Π.Δ. 419/86, η καταχώρηση του καταστατικού στο μητρώο Ε.Π.Ε. Τα χαρακτηριστικά της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης εν μέρει μοιάζουν με εκείνα της ανώνυμης εταιρείας για παράδειγμα συνέλευση εταίρων, περιορισμένη ευθύνη μελών της εταιρείας και εν μέρει με εκείνα της προσωπικής εταιρείας για παράδειγμα ύπαρξη διαχειριστή αντί διοικητικού συμβουλίου. Μερικές φορές γίνεται συνδυασμός των χαρακτηριστικών προσωπικής και ανώνυμης εταιρείας, όπως στη λήψη αποφάσεων κατά τις

---

¹⁰ Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Επ. Π. Σπηλιωτόπουλος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 2008 (14^η Έκδοση)

¹¹ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

συνελεύσεις των εταίρων που απαιτείται πλειοψηφία τόσο του εταιρικού κεφαλαίου, όσο και του όλου αριθμού των εταίρων¹².

Η Ε.Π.Ε. είναι ο εταιρικός τύπος που βρίσκεται ανάμεσα στην ανώνυμη και την προσωπική εταιρεία. Δεν έχει τα μειονεκτήματα της πρώτης που είναι κεφαλαιουχική εταιρεία, όπως την ανάγκη μεγάλου κεφαλαίου και ακόμα τη μειωμένη επιρροή των μετόχων στη διοίκηση της εταιρείας. Δεν έχει ούτε το μέγα μειονέκτημα των προσωπικών εταιρειών, δηλαδή, το απεριόριστο της ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων.

2.1.3 Τα Εταιρικά Μεριδία της Ε.Π.Ε.

Από τις διατάξεις των άρθρων 27 επ. προκύπτει ότι το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. διαιρείται σε εταιρικά μερίδια, που το κάθε ένα τους πρέπει να έχει ονομαστική αξία 30 ευρώ τουλάχιστον. Το σύνολο των μεριδίων ενός εταίρου αποτελεί την εταιρική μερίδα αυτού. Τα εταιρικά μερίδια δεν μπορούν να παρασταθούν με αξιόγραφα, δηλαδή «μετοχές» κατά την μάλλον ατυχή διατύπωση της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 3190/55. Μόνο για ολόκληρη τη μερίδα συμμετοχής του εταίρου στην Ε.Π.Ε. μπορεί να εκδοθεί έγγραφο από την εταιρεία, που αποτελεί απλώς απόδειξη της εταιρικής ιδιότητας και πρέπει να αναγράφει την ένδειξη «ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΜΗ ΦΕΡΟΥΣΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΟΥ»¹³.

---

¹² Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Επ. Π. Σπηλιωτόπουλος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 2008 (14^η Έκδοση)

¹³ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

Η επωνυμία της Ε.Π.Ε. και βάση με το άρθρο 2 του Ν. 3190/55, η επωνυμία της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε προσδιορίζεται από το αντικείμενο της επιχειρήσεως που ασκείται από αυτήν. Στην πράξη, πολλές φορές, χρησιμοποιούνται για το σχηματισμό της επωνυμίας της Ε.Π.Ε. και τα δύο μαζί, δηλαδή, τόσο το όνομα κάποιου εταίρου, όσο και το αντικείμενο των εργασιών της, γιατί από την προαναφερθείσα διάταξη δεν προκύπτει πως κάτι τέτοιο απαγορεύεται. Για παράδειγμα «Γ.ΠΑΠΑΣ ΧΗΜΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ — ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ». Εκείνο που επιβάλλεται από το νόμο (παράγραφος 2 άρθρο 2 Ν. 3190/55) είναι, πως στην εταιρική επωνυμία πρέπει να περιέχονται, οπωσδήποτε, ολογράφως οι λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης»¹⁴.

Άκυρη κηρύσσεται με δικαστική απόφαση η εταιρεία, εάν στο συμβολαιογραφικό έγγραφο συστάσεως της (καταστατικό) δεν περιληφθεί η επωνυμία της ή εάν η περιληφθείσα επωνυμία δεν είναι σύμφωνη με το νόμο. Με συμφωνία όλων των εταίρων, όμως, μπορεί να συμπληρωθεί ή τροποποιηθεί το αρχικό (συστατικό) της εταιρείας έγγραφο και να γίνει η νόμιμη δημοσίευση, οπότε θεραπεύεται η ακυρότητα.

Τέλος, είναι υποχρεωτική η αναγραφή της επωνυμίας και του κεφαλαίου σε όλα τα έντυπα της εταιρείας ή σε δημοσιεύσεις και διαφημίσεις. Επίσης, η έδρα και ο αριθμός μητρώου στο οποίο έχει καταχωρηθεί η εταιρεία. Τις υποχρεώσεις αυτές επιβάλλει η παράγραφος 5 του άρθρου 4 του Ν. 3190/55, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το

---

¹⁴ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

άρθρο 2 του Π.Δ. 419/86. Παράβαση της επιταγής αυτής του νόμου τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα, όπως ορίζει το άρθρο 60 § 13 του Ν. 3190/55¹⁵.

2.1.4 Συγχωνεύσεις Επιχειρήσεων Ε.Π.Ε. ή Μετατροπές σε Άλλα Είδη Επιχειρήσεων

Για τις μετατροπές και συγχωνεύσεις της Ε.Π.Ε σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. δημιουργήθηκαν, τον τελευταίο καιρό, πολλά προβλήματα σχετικά με το φόρο υπεραξίας. Επειδή λοιπόν, οι μετατροπές και οι συγχωνεύσεις αυτές είναι πλήρως νομότυπες και δε θεωρούνται μεταβιβάσεις επιχειρήσεων, δεν προκύπτει φόρος υπεραξίας και αυτό αποδεικνύεται εκτός των άλλων και με τις παρακάτω διευκρινήσεις¹⁶:

- Όταν μετατρέπεται ή συγχωνεύεται της Ε.Π.Ε σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. κτλ. δεν προκύπτει υπεραξία, αρκεί να τηρηθεί η διαδικασία μετατροπής που αναγράφεται στις σελίδες 71-73 του βιβλίου «Συστάσεις – μετατροπές κτλ. στην πράξη», των καθ. Καραγιάννη, 4η έκδοση 2007. Αν δεν ακολουθηθεί η διαδικασία της μετατροπής, τότε θεωρείται ότι λύεται η Ε.Π.Ε και ιδρύεται στον ίδιο χώρο Ο.Ε. ή Ε.Ε., οπότε έχουν υπεραξία μόνο τα ποσοστά που συμμετέχουν οι λοιποί εταίροι στην Ο.Ε. ή Ε.Ε. και όχι το ποσοστό του εταίρου που είχε την ατομική επιχείρηση.

---

¹⁵ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

¹⁶ Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Επ. Π. Σπηλιωτόπουλος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 2008 (14^η Έκδοση)

- Η μετατροπή ή η συγχώνευση αυτή είναι πλήρως νόμιμη και επιτρεπτή όπως και οι λοιπές μετατροπές ή συγχωνεύσεις. Δεν ισχύουν όμως τα φορολογικά και τα λοιπά κίνητρα του Ν.Δ. 1297/72 και του Ν.2166/93.
- Επιτρέπεται η μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ο.Ε. με βάση τις γενικές διατάξεις του Α.Κ. (άρθρα 367, 479, 741 και επόμενα) και του Εμπορικού Νόμου (άρθρα 18-50).
- Επιτρέπεται η μετατροπή της Ε.Π.Ε σε Ο.Ε. ακόμα και με βάση την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων, όπου η μετατροπή του είδους αυτού (ως σύμβαση) επιτρέπεται ανεξάρτητα από το αντικείμενο εργασιών (άρθρο 5 παρ.1 Συντάγματος).
- Αποφάσεις και εγκύκλιοι (όπως μερικές από αυτές αναφέρονται και πιο πάνω), επιτρέπουν, με τον όρο «συγχωνεύσεις επιχειρήσεων», τη συγχώνευση της Ε.Π.Ε σε Ο.Ε. (όπου η μετατροπή είναι μέρος της συγχώνευσης) ή με τον όρο «μετασχηματισμοί επιχειρήσεων» (όπου συμπεριλαμβάνονται και όλες οι μετατροπές της Ε.Π.Ε σε Ο.Ε. κτλ.).
- Στη μετατροπή της Ε.Π.Ε σε Ο.Ε. δεν οφείλεται ούτε ΦΠΑ (άρθρο 5 παρ.4 Ν.2859/00, Εγκ.10/87), ούτε τέλη χαρτοσήμου (Εγκ.Σ.294/πολ.24/88), ούτε και φόρος υπεραξίας (άρθρα 17-31 Ν.1676/86), διότι δεν πρόκειται για πώληση επιχείρησης, αλλά μόνο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%
- Πληθώρα από αποφάσεις του Αρείου Πάγου και Εφετείου αποδέχονται το είδος αυτό της μετατροπής της Ε.Π.Ε σε Ο.Ε.

(αποφάσεις Αρ.Π.584/86, 1207/82, Εφετ. Θεσ/νίκης 1587/85, 1569/83 κτλ.)

- Στο άρθρο 18 του Ν.3296/04 και στην Εγκ.1012212/πολ.1016/7.2.05 καθώς και στην ΑΥΟ1013687/πολ.1024/1.2.08, αναφέρεται ότι η μείωση 40% στο συντελεστή ισχύει στις συγχωνεύσεις (που είναι το ίδιο πράγμα με τις μετατροπές) ατομικών επιχειρήσεων για σχηματισμό Ο.Ε. ή Ε.Ε. κτλ. Αυτό σημαίνει ότι οι συγχωνεύσεις και οι μετατροπές ατομικών επιχειρήσεων σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. επιτρέπονται, οπότε δεν προκύπτει υπεραξία.

Η βασική μας νομοθεσία για την μετατροπή εταιριών περιλαμβάνεται στις διατάξεις του Εμπορικού νόμου για τις εταιρίες, στις διατάξεις των νόμων 2190/20 και 3190/55 και στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Η μετατροπή εταιριών είναι συμφέρουσα για τους εταίρους και τις εταιρίες τους και τους ατομικά ενεργούντες επιχειρηματίες γιατί τείνουν στην δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων. Η πολιτεία έχει άμεσο ενδιαφέρον στην μετατροπή εταιριών γιατί με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται επιχειρήσεις που μπορούν να αντέξουν στον ανταγωνισμό, ιδίως στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ένωσης, αυξάνονται οι θέσεις εργασίας και μακροπρόθεσμα ενισχύεται η οικονομία της χώρας¹⁷.

---

¹⁷ Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)

Σύμφωνα με τις κοινές φορολογικές διατάξεις για την μετατροπή εταιριών επέρχονται μεγάλες φορολογικές επιβαρύνσεις και δαπάνες και ειδικότερα¹⁸:

- Η μετατροπή της εταιρίας συνεπάγεται την λύση της και συνεπώς τα περιουσιακά της στοιχεία, ιδίως τα ακίνητα, μεταβιβάζονται λόγω εισφοράς στην εταιρία στην οποία μετατρέπεται. Στην περίπτωση αυτή ο φόρος μεταβιβάσεως ακινήτων ανέρχεται σε ποσό 10% - 15% της αξίας του ακινήτου και επιβαρύνει την εταιρία.
- Για την λύση της εταιρίας πρέπει να γίνει εκκαθάριση και διανομή της εταιρικής περιουσίας και η επιπλέον διαφορά (υπεραξία παγίων, κέρδη μη διανεμηθέντα επί πολλά έτη κ.α.), μεταξύ του εταιρικού κεφαλαίου της ΕΠΕ, ως μαθηματικής ποσότητας και της αξίας της εταιρικής περιουσίας που θα εκκαθαριστεί και ρευστοποιηθεί, φορολογείται αμέσως με τις διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος, μερισμάτων κλπ, με ποσοστό 35%-40%.
- Για την μετατροπή προβλέπονται έξοδα, ήτοι φόροι, τέλη, δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου και υπέρ τρίτων (Ταμείων κ.α.).

Σε αντιστάθμισμα των παραπάνω η πολιτεία εισήγαγε με νόμους φορολογικές απαλλαγές για την μετατροπή των εταιριών, οι οποίες

---

¹⁸ Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Επ. Π. Σπηλιωτόπουλος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 2008 (14^η Έκδοση)

διευκολύνουν την διαδικασία μετατροπής και κατέστησε αυτές (μετατροπές) πιο ανέξοδες και ειδικότερα¹⁹, το Ν.Δ. 1297/72 εισάγει απαλλαγές στις δαπάνες μετασχηματισμού των επιχειρήσεων (φόρος μεταβίβασης ακινήτου, χαρτόσημα, δικαιώματα πάσης φύσεως ταμείων κ.α.) και μεταφορά του φόρου εισοδήματος στο χρόνο της διαλύσεως της εκ της μετατροπής δημιουργούμενης νέας εταιρίας, δηλαδή δεν οφείλεται στην περίπτωση αυτή φόρος μεταβίβασης λόγω της υπεραξίας της εταιρικής περιουσίας και ο φόρος αυτός μεταφέρεται στην λύση της εταιρίας, εφαρμόζεται δε με τις εξής προϋποθέσεις:

- Οι μετοχές που εκδίδονται είναι επί πενταετία από της μετατροπής ονομαστικές και αμεταβίβαστες σε ποσοστό 75%.
- Το κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρίας που θα προκύψει από την μετατροπή είναι κατ' ελάχιστο όριο 300.000 ευρώ
- Οι ενδιαφερόμενοι να θελήσουν να υπαχθούν στις διατάξεις και την διαδικασία που αυτό εισάγει.

Επίσης, ο Ν.2166/93 δεν καθιστά υποχρεωτική την εκτίμηση της εταιρικής περιουσίας της μετατρεπόμενης ΕΠΕ (ενεργητικού και παθητικού, ήτοι τον καθορισμό τελικά της καθαρής θέσεως της εταιρίας) από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 ν.2190/20 και συνεπώς σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εκτιμάται η περιουσιακή κατάσταση της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης για τον προσδιορισμό του εισφερόμενου κεφαλαίου αυτής, εφαρμόζεται δε με τις εξής προϋποθέσεις:

---

¹⁹ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

- Η νέα εταιρία μπορεί να έχει ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές και δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για την μεταβίβαση τους.
- Το κεφάλαιο της νέας εταιρίας που θα προκύψει από την μετατροπή είναι, προκειμένου για ΑΕ, κατ' ελάχιστο όριο 300.000 ευρώ
- Οι ενδιαφερόμενοι να θελήσουν να υπαχθούν στις διατάξεις και την διαδικασία που ο παραπάνω νόμος εισάγει.
- Όταν οι ενδιαφερόμενοι δεν θελήσουν να υπαχθούν στις διατάξεις του ΝΔ 1237/72 ή του Ν.2166/93, η διαδικασία μετατροπής προβλέπεται από το άρθρο 67 Ν.2190/20 και έχει ως ακολούθως:
- Για τη μετατροπή απαιτείται, εν πρώτοις εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της εταιρίας από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9.
- Μετά από αυτή ακολουθεί απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων, η οποία περιλαμβάνει και πλήρες καταστατικό της ιδρυόμενης Α.Ε. με τη μετατροπή, ως και τη σύνθεση του πρώτου ΔΣ αυτής, πρέπει δε να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να υποβληθεί στον υπουργό εμπορίου ή τον νομάρχη για έγκριση.

Ο νόμος απαιτεί γι' αυτό πλειοψηφία τριών τετάρτων (3/4) του αριθμού των εταίρων, οι οποίοι εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα (3/4) και εταιρικών μεριδίων. Προϋπόθεση της μετατροπής είναι η εκτίμηση της εταιρικής περιουσίας (ενεργητικού και παθητικού δηλ. ο καθορισμός τελικά της καθαρής θέσεως της εταιρίας) από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 Κ.Ν 2190/1920, όπως ισχύει αυτή

σήμερα²⁰. Εάν οι εταίροι υπέγραψαν το πρακτικό της Συνέλευσης με τη νόμιμη πλειοψηφία, απαιτείται η νόμιμη πλειοψηφία να παρίσταται και ενώπιον συμβολαιογράφου, αλλιώς δεν είναι νόμιμη η απόφαση. Στο συμβόλαιο επισυνάπτεται το πρακτικό της Συνέλευσης των εταίρων, εκτός αν, επιεικώς, αναφέρεται σ' αυτό ότι οι εμφανισθέντες στο συμβολαιογράφο ενεργούν ως μετέχοντες συνεδριάσεως Συνελεύσεως εταίρων. Το συμβόλαιο υποβάλλεται στη Νομαρχία για να δοθεί άδεια σύστασης και έγκρισης του καταστατικού (άρθρο 4 Κ.Ν. 2190). Μετά την έγκριση του πρέπει να ακολουθήσει δημοσιότητα²¹:

- Αυτή περιλαμβάνει δημοσίευση - καταχώρηση και στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας, αφού είναι μια ΕΠΕ και το καταστατικό της με τις τροποποιήσεις του είναι καταχωρημένο στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου (με γενικό αριθμό εταιρίας και ειδικό ΕΠΕ) και δημοσιότητα κατά το άρθρο 7β Κ.Ν. 2190, δηλ. καταχώριση, στο Μητρώο Α.Ε. της Νομαρχίας της έδρας της εταιρίας, του καταστατικού με την άδεια συστάσεως και την έγκριση του από το Νομάρχη.
- Ο νόμος δηλαδή απαιτεί διπλή δημοσιότητα, η οποία πρέπει να γίνει παράλληλα. Συνεπώς από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας η από την μετατροπή προερχόμενη εταιρία συνεχίζεται ως ΑΕ.

---

²⁰ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

²¹ Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)

- Σημειωτέον ότι το συμβολαιογραφικό έγγραφο (καταστατικό) της κατά μετατροπή ΑΕ προσάγεται είτε στον Υπουργό Εμπορίου είτε στον νομάρχη για έγκριση και στην συνέχεια μαζί με την σχετική έγκριση υποβάλλεται στις παραπάνω διατυπώσεις δημοσιότητας.

Στην πράξη πολλές φορές δεν συντάσσεται πρακτικό συνελεύσεως των εταίρων, αλλά οι εταίροι εμφανίζονται ενώπιον συμβολαιογράφου και λαμβάνουν την απόφαση τους. Εάν η απόφαση είναι ομόφωνη και εμφανίστηκαν όλοι οι εταίροι στον συμβολαιογράφο γίνεται δεκτό ότι δεν είναι απαραίτητη η σύνταξη ιδιαιτέρου πρακτικού συνελεύσεως εταίρων.

Γενικά η μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ δεν συνεπάγεται την ίδρυση νέου νομικού προσώπου, αλλά συνεχίζεται το υφιστάμενο με νέο νομικό ένδυμα του τύπου της ΑΕ. Για τον λόγο αυτό α) δεν οφείλεται φόρος μεταβίβασης όταν η ΕΠΕ εισφέρει τα ακίνητα της, λόγω της μετατροπής, στην ΑΕ, β) προηγείται πάντοτε της εισφοράς η εξακρίβωση της αξίας της εταιρικής περιουσίας από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 ν.2190/20, γ) η εισφορά μπορεί να γίνει σε χρήμα αλλά και σε είδος, δ) όλες οι συναλλακτικές εργασίες της υπό μετατροπή ΕΠΕ θεωρούνται ως γενόμενες για λογαριασμό και για όφελος της συνιστώμενης ΑΕ στην οποία και μεταβιβάζονται αυτοδικαίως²².

Είθισται για την μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ, οι εταίροι της ΕΠΕ, προ της μετατροπής, να αυξάνουν το εταιρικό της κεφάλαιο ή να μεταβιβάζουν

---

²² Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)

εταιρικά μερίδια μεταξύ τους ή προς τρίτους, για να επιτύχουν με την μετατροπή συμμετοχή των εταίρων της ΕΠΕ στην ΑΕ ως μετόχων, με επιθυμητά από αυτούς ποσοστά συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο. Αυτό είναι νόμιμο, πρέπει όμως να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η ενδεχόμενη φορολογία της υπεραξίας των μεταβιβαζόμενων μεριδίων (διαφορά κτήσεως και αξίας κατά την μεταβίβαση).

2.1.5 Κινήσεις που Απαιτούνται για Μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.

Η μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ γίνεται και με τους ακόλουθους τρόπους²³:

- Η ΕΠΕ λύεται, εκκαθαρίζεται η περιουσία της, διανέμεται μεταξύ των εταίρων το ενεργητικό και παθητικό αυτής και με βάση τα λαμβανόμενα από κάθε εταίρο, αυτοί συνιστούν μία νέα εταιρία ΑΕ. Στην περίπτωση αυτή ουσιαστικά δεν πρόκειται για μετατροπή εταιρίας αλλά για λύση εταιρίας και ίδρυση νέας με μόνο κοινό σημείο ότι οι εταίροι της μίας και της άλλης εταιρίας είναι τα ίδια πρόσωπα και τα στοιχεία της νέας εταιρίας είναι τα ίδια με της παλιάς
- Η ΕΠΕ λύεται και συνιστάται μία νέα εταιρία στην οποία μεταβιβάζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο το σύνολο της εταιρικής περιουσίας (ενεργητικό και παθητικό) χωρίς να γίνει εκκαθάριση αυτής. Στην περίπτωση αυτή δημιουργείται μια νέα εταιρία και απαιτείται να τηρηθούν όλες οι διατυπώσεις συστάσεως μιας νέας εταιρίας με μόνη διαφορά ότι στα εισφερόμενα περιλαμβάνεται και η εταιρική περιουσία της περιουσίας που

---

²³ Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)

διαλύθηκε. Η ΕΠΕ διαλύεται, ιδρύεται νέα ΑΕ, χωρίς να είναι εκ του νόμου διάδοχος της ΕΠΕ, ούτε η ΕΠΕ λογίζεται ότι συνεχίζεται από την ΑΕ.

Ο συνηθέστερος τρόπος μετατροπής ΕΠΕ σε ΑΕ είναι η διαδικασία του άρθρου 67 ν.2190/20. Στην περίπτωση αυτή δεν ιδρύεται νέο νομικό πρόσωπο, αλλά συνεχίζεται το υφιστάμενο με νέο νομικό ένδυμα του τύπου της ΑΕ. Η περιουσία της ΕΠΕ εκτιμάται από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 ν.2190/20 και εισφέρεται στο μετοχικό κεφάλαιο της ΑΕ, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από 60.000 ευρώ. Κατά την διαδικασία αυτή έχουμε σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις, διότι αφενός δεν πληρώνεται φόρος μεταβιβάσεως ακινήτων, αφετέρου ο φόρος στην συγκέντρωση κεφαλαίου σε ποσοστό 1%, καταβάλλεται μετά την αφαίρεση του ποσού που αντιστοιχεί στο ύψος του κεφαλαίου της μετατρεπόμενης ΕΠΕ.

Έτσι εάν η ΕΠΕ έχει ονομαστικό κεφάλαιο 150.000 ευρώ και μετά την μετατροπή η ΑΕ θα έχει 300.000 ευρώ, ο φόρος θα επιβληθεί επί της διαφοράς, ήτοι στα 150.000 ευρώ. Η μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ κατά το Ν.Δ. 1297/72 προσφέρει σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις, όμως το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. θα πρέπει να είναι κατά κατώτερο όριο 300.000 ευρώ και οι μετοχές της ονομαστικές σε ποσοστό 75% και αμεταβίβαστες επί πενταετία²⁴.

---

²⁴ Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)

Επίσης, η μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ κατά το Ν.2166/93 προσφέρει σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις, όμως το μετοχικό κεφάλαιο της ΑΕ θα πρέπει να είναι κατά κατώτερο όριο 300.000 ευρώ. Η μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ επέρχεται με λύση της ΕΠΕ και ίδρυση νέας ΑΕ, όμως με σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις. Η ΕΠΕ λύεται και χωρίς να γίνει εκκαθάριση μεταβιβάζεται η εταιρική της περιουσία σε νεοσυσταθείσα ΑΕ, όμως με σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις.

□Αρα για να μετατραπεί σε ΑΕ έχει τις παραπάνω 5 δυνατότητες, με πιο συμφέρουσα κατά την γνώμη του γνωμοδοτούντος, από την άποψη των φορολογικών ελαφρύνσεων και της δυνατότητας καταβολής ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου της κατά μετατροπή ΑΕ, ποσού 60.000 ευρώ, την διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 67 ν.2190/20. Σημειωτέον ότι η διαδικασία αυτή δεν είναι χρονοβόρα και τα έξοδα σε σχέση με τις λοιπές δυνατότητες είναι περιορισμένα²⁵.

2.2 Συγχώνευση Εταιριών ΑΕ

2.2.1 Νόμος 3604/2007 για Α.Ε.

Με το νόμο 3604/2007 (ΦΕΚ 189/Α'/8.8.2007) αναμορφώθηκε ριζικά το θεσμικό πλαίσιο λειτουργία της ΑΕ. Με το Ν. 3604/2007 ο νόμος 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών εκσυγχρονίζεται και αλλάζει κυριολεκτικά μορφή επιδιώκοντας, α) να εισαγάγει τις επιχειρήσεις στην εποχή της πληροφορίας και των νέων δεδομένων που επιβάλλει ο διεθνής ανταγωνισμός, και β) την ενσωμάτωση στο Ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας

---

²⁵ Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)

2006/68/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2006 για τροποποίηση της Οδηγίας 77/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση της ανωνύμου εταιρείας και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου της και, εν μέρει ενσωμάτωση της Οδηγίας 2003/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 2003 για τροποποίηση της Οδηγίας 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας για ορισμένες μορφές εταιρειών²⁶.

Σε γενικές γραμμές, με το νέο νόμο, απλουστεύονται οι διαδικασίες που απαιτούνται για την ίδρυση των Ανώνυμων Εταιρειών, ενώ επέρχονται και ουσιαστικές μεταβολές για την οργάνωση, τη λειτουργία και τις υποχρεώσεις τους. Οι πιο σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία των ΑΕ είναι²⁷:

- Μειώνεται δραστικά η διοικητική παρέμβαση στη σύσταση και στη λειτουργία της Α.Ε.
- Καταβάλλεται μέριμνα για την ενίσχυση της θέσης των μετόχων.
- Διευρύνονται τα περιθώρια καταστατικών διαμορφώσεων.
- Εισάγονται ρυθμίσεις που διευκολύνουν τις επιχειρηματικές επιλογές των ενδιαφερομένων ή απλοποιούν τη σύσταση και τη λειτουργία της εταιρείας και
- Αναθεωρούνται ορισμένα μείζονα ζητήματα του «Δικαίου των Α.Ε.» και ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα εξαιρέσεων, τροποποιήσεων,

---

²⁶ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

²⁷ Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)

ανακλήσεων, ποσοστών, δικαιωμάτων μετόχων, εταιρικών σχέσεων, απλούστευσης καταστατικών, ευελιξίας, δυνατοτήτων τηλεδιασκέψεων και ορίου απόκτησης μετοχών. Ενώ καταργείται η απόκτηση μετοχών με σκοπό τη στήριξή τους στο Χρηματιστήριο.

- Επιτρέπεται πλέον η ίδρυση μονοπρόσωπης Α.Ε, δυνατότητα που υπήρχε ήδη σε δίκαια άλλων κρατών μελών.

2.2.2 Συγχωνεύσεις Επιχειρήσεων Α.Ε.

2.2.2.1 Συγχώνευση ΕΠΕ από Επιχείρηση Α.Ε.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει, η συγχωνευθείσα εταιρεία δεν μπορεί να παρασταθεί στο δικαστήριο, αφού πρόκειται για ανύπαρκτο πρόσωπο. Οι διατάξεις περί συγχώνευσης ΑΕ με απορρόφηση εφαρμόζονται αναλογικά και για τη συγχώνευση ΕΠΕ. Η απορροφούσα εταιρεία υποκαθίσταται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των απορροφούμενων, συνεχίζει δε αυτοδικαίως τις εκκρεμείς δίκες τους. Επίσης²⁸ :

- Άσκηση αγωγής από ΕΠΕ σε χρονικό σημείο κατά το οποίο είχε ολοκληρωθεί η απορρόφησή της από ΑΕ και είχε παύσει να υπάρχει.
- Ανυπόστατη η πρωτόδικη και η εφετειακή απόφαση, καθώς εκδόθηκαν σε δίκη κατά ανύπαρκτου νομικού προσώπου.

Σύμφωνα με το άρθρο 62 ΚΠολΔ «όποιος έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έχει και την ικανότητα να είναι διάδικος». Κατά δε το άρθρο 61 ΑΚ «το νομικό πρόσωπο αποκτά

---

²⁸ www.taxheaven.gr, 2010

προσωπικότητα αν τηρηθούν οι όροι που αναγράφει ο νόμος», ενώ η διάλυση του νομικού προσώπου δεν θίγει την ικανότητά του να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων - άρα και της έννομης σχέσης της δίκης - αφού κατ' άρθρο 72 ΑΚ μόλις το νομικό πρόσωπο διαλυθεί βρίσκεται αυτοδικαίως σε εκκαθάριση, ωστόσο δε περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της θεωρείται ότι υπάρχει.

Επίσης, κατά το άρθρο 73 ΚΠολΔ το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως, αν συντρέχει η, κατά το άρθρο 62 προϋπόθεση, ενόψει και της διάταξης του άρθρου 313 παρ. 1 εδ. δ' του ίδιου Κώδικα, κατά την οποία «μπορεί να επιδιωχθεί με αγωγή ή ένσταση η αναγνώριση της ανυπαρξίας μιας δικαστικής απόφασης, αν εκδόθηκε σε δίκη που είχε διεξαχθεί κατά ανύπαρκτου φυσικού ή νομικού προσώπου», κατά δε το άρθρο 556 παρ. 1 ΚΠολΔ δικαίωμα αναίρεσης έχουν, εφ' όσον νικήθηκαν στη δίκη που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, μεταξύ άλλων και ο εναγόμενος, ο εκκαλών, οι καθολικοί και οι ειδικοί διάδοχοι, εφ' όσον απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής.

Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται, ότι αίτηση αναίρεσης που ασκήθηκε στο όνομα ανύπαρκτου φυσικού ή νομικού προσώπου είναι απαράδεκτη και απορριπτέα, διότι η έλλειψη, του να είναι κάποιος διάδικος, αποτελεί απαραίτητη διαδικαστική προϋπόθεση για τη δυνατότητα έκδοσης απόφασης επί της ουσίας. Περαιτέρω, στην περίπτωση συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών, που επέρχεται είτε με τη σύσταση νέας εταιρίας, είτε με απορρόφηση, είτε με εξαγορά της μιας από την άλλη, ορίζει το άρθρο 75 του Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 ΠΔ 498/1987, ότι «1.

Από την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης, που προβλέπεται από το άρθρο 74, επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα χωρίς καμία άλλη διατύπωση τα ακόλουθα αποτελέσματα: α) η απορροφούσα εταιρία υποκαθίσταται σε όλα γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των απορροφούμενων εταιριών και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή, γ) οι απορροφούμενες εταιρίες παύουν να υπάρχουν.

2. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από την απορροφούσα εταιρία ή κατ' αυτής, χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους της για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται, λόγω της συγχώνευσης, βιαία διακοπή της δίκης και χωρίς να απαιτείται δήλωση για την επανάληψή της». Η έννοια της, κατά τα άνω συγχώνευσης είναι, ότι με αυτή, η συγχωνευόμενη εταιρία παύει να υφίσταται χωρίς να μεσολαβήσει εκκαθάριση, εξαφανιζόμενη ως υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και ότι η νέα εταιρία, ως διάδοχος των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων συνεχίζει τις εκκρεμείς δίκες (πρβλ. ΟΛΑΠ 12/1999).

Τα ίδια, όπως ως άνω το άρθρο 75 του Ν. 2190/1920, ορίζει και το άρθρο 55 παρ. 2 και 4 του Ν. 3190/1955, ως προς τη συγχώνευση εταιριών περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ). Οι διατάξεις αυτές είναι δεκτικές ανάλογης εφαρμογής και στην περίπτωση συγχώνευσης άλλων μορφών εταιριών, με την έννοια της, από το νόμο, οιοσεί καθολικής διαδοχής τόσο στη τυχόν επίδικη ιδιωτική έννομη σχέση όσο και στην έννομη σχέση της δίκης.

2.2.2.2 Έγκριση Συγχώνευσης ή Διάσπασης Α.Ε. Σύμφωνα με το Άρθρο 69-81 ΚΝ 2190/20

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για μια τέτοια περίπτωση, υποβάλλονται από κάθε εμπλεκόμενη εταιρεία ξεχωριστά ως εξής²⁹

- Απόφαση των αρμόδιων οργάνων των εταιρειών που αποφασίζουν την συγχώνευση ή τη διάσπαση η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τις διατάξεις καθώς και τον ισολογισμό βάσει των οποίων θα συντελεσθεί η συγχώνευση ή η διάσπαση.
- Σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης ή διάσπασης.
- Εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης της εταιρείας ή των εταιρειών από Επιτροπή του άρθρου 9 του ΚΝ 2190/20. Σε περίπτωση μετασχηματισμού με το Ν. 2166/93 η εκτίμηση της απορροφούμενης μπορεί να γίνει και από ορκωτό ελεγκτή ή τον Προιστάμενο της Δ.Ο.Υ.
- Γραμμάτιο είσπραξης δημοσίευσης της σχετικής ανακοίνωσης στο Φ.Ε.Κ.
- Δύο μήνες μετά την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης (ολοκλήρωση των διαδικασιών θεωρείται η δημοσίευση του ΣΣΣ στο Φ.Ε.Κ.) πρακτικό Γ.Σ. των συγχωνευόμενων ή διασπόμενων εταιρειών για έγκριση του ΣΣΣ ή διάσπασης μαζί με τη σχετική σύμβαση που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

---

²⁹ www.taxheaven.gr, 2010

- Ημερήσια οικονομική εφημερίδα στην οποία δημοσιεύθηκε περίληψη του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης ή διάσπασης (άρθρο 70 παρ. 1 του ΚΝ 2190/20).
- Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν προβλήθηκαν οι κατά το άρθρο 70 παρ. 2 του ΚΝ 2190/20 αντιρρήσεις ή ότι οι τυχόν προβληθείσες επιλύθηκαν.
- Τα Φ.Ε.Κ. δημοσίευσης του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης.

Σε περίπτωση συγχώνευσης με βάση τους αναπτυξιακούς νόμους 1297/72 και 2166/93 υπάρχει απαλλαγή από τα προαναφερόμενα παράβολα δημοσίευσης. Τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται επιπλέον και στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, η οποία και εκδίδει την Απόφαση συγχώνευσης όταν έστω και μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες εποπτεύεται από άλλη Νομαρχία.

2.2.2.3 Δείγμα Υποβολής Φόρμας Συγχώνευσης Επιχείρησης Α.Ε.

Στ.....σήμερα.....

Μετά από πρόσκληση του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου, η οποία επιδόθηκε στους δημοτικούς συμβούλους και στο δήμαρχο.

Στη σημερινή συνεδρίαση είναι παρόντες:

.....

.....

.....

.....

Το δημοτικό συμβούλιο,

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Την εισήγηση του.....για τη συγχώνευση των Αωννύμων εταιρειών
2. Τις διατάξεις του νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-πρόγραμμα Καλλικράτης(3852/2010)» και ιδίως τις διατάξεις των άρθρων 110 επ. αυτού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

1. Τη συγχώνευση των κατωτέρω ανωνύμων εταιρειών :

A. Της ανωνύμου εταιρίας με την επωνυμία.....η οποία έχει συσταθεί με το συμβόλαιο με αριθμό.....του .....συμβολαιογράφου.....και την με αριθμό.....απόφαση του Νομάρχη.....έχει δε δημοσιευτεί ανακοίνωση αυτού στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ με αριθμό....

B. Της ανωνύμου εταιρίας με την επωνυμία.....η οποία έχει συσταθεί με το συμβόλαιο με αριθμό.....του .....συμβολαιογράφου.....και την με αριθμό.....απόφαση του Νομάρχη.....έχει δε δημοσιευτεί ανακοίνωση αυτού στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ με αριθμό....

2. Ο σκοπός της νέας ανωνύμου εταιρίας είναι.....

3. Εδρα της εταιρίας είναι ο δήμος

4. Επωνυμία της εταιρίας ορίζεται.....
  5. Η εταιρία διοικείται από διοικητικό συμβούλιο το οποίο εκλέγεται από τη γενική Συνέλευση
  6. Το κεφάλαιο της επιχείρησης ανέρχεται στο ποσό των.....ευρώ και αποτελείται από μετρητά (ή κινητά ή ακίνητα πράγματα ή δικαιώματα, τα οποία εκτιμώνται κατά τις διατάξεις περί ανωνύμων εταιριών).
  7. Ο Δήμος.....συμμετέχει με ποσοστό.....
  8. Οι πόροι των ανωνύμων εταιρειών προέρχονται από το αντάλλαγμα των δραστηριοτήτων της.
  9. Η συμμετοχή και αποχώρηση μετόχων, ακολουθεί τις διατάξεις του νόμου περί ανωνύμων εταιρειών, επιφυλασσομένων των διατάξεων του κώδικα δήμων και κοινοτήτων και του νόμου για τη «Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης-πρόγραμμα Καλλικράτης».
  10. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου περί ανωνύμων εταιρειών, επιφυλασσομένων των διατάξεων του κώδικα δήμων και κοινοτήτων και του νόμου για τη «Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης-πρόγραμμα Καλλικράτης».
- Η απόφαση αυτή επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του Δήμου με το ποσό των....ευρώ.

2.3 Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων –Μετατροπές –Συγχωνεύσεις – Φορολογικά Κίνητρα Βάσει του Νόμου για ΑΕ

Η συγχώνευση εταιρειών, πέρα από επιλογή στρατηγικής, αποτελεί αυτοτελώς ένα εγχείρημα με μείζονα οικονομική σημασία, που προϋποθέτει από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις την προσεχτική εξέταση του ευρύτερου νομοθετικού πλαισίου, προτού επιλέξουν τον τρόπο με τον οποίον θα επιχειρήσουν την μεταξύ τους συγχώνευση.

Και αυτό γιατί η διαδικασία της συγχώνευσης δεν διέπεται αποκλειστικά από τον νόμο περί εταιρειών. Για την ακρίβεια μάλιστα, η πρακτική εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 2190/1920, σε σχέση με την διαδικασία συγχώνευσης, εμφανίζεται ιδιαίτερα περιορισμένη, καθώς προτιμούνται οι διατάξεις είτε του νόμου 1297/1972 είτε, κυρίως, του 2166/1993, ο οποίος προσφέρει πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα, με αποτέλεσμα οι διατάξεις του να αποτελούν το κύριο νομικό πεδίο εφαρμογής για κάθε μορφή συγχώνευσης.

Βασικά μειονεκτήματα της συγχώνευσης εταιρειών με βάση τον 2190/1920 είναι η διενέργεια του ελέγχου από την επιτροπή του άρθρου 9 του ίδιου νόμου, η έλλειψη της ευχέρειας σχηματισμού αφορολόγητων αποθεματικών ως κινήτρου για την συγχώνευση και η υποχρέωση καταβολής φόρου μεταβίβασης ακινήτων αλλά και φόρου υπεραξίας επί της περιουσίας της απορροφούμενης επιχείρησης.

Συγκριτικά, η συγχώνευση εταιρειών υπό την ισχύ των διατάξεων του νόμου 2166/1993 απαιτεί καταρχήν την απλή διαπίστωση της περιουσίας των

μετασχηματιζομένων επιχειρήσεων σε λογιστικές αξίες, όπως αυτές εμφανίζονται στα βιβλία τους. Αρκεί δηλαδή η επίκληση των νομίμων δικαιολογητικών, τιμολογίων και συμβολαίων σε σχέση με τα υπάρχοντα περιουσιακά στοιχεία, χωρίς να υπολογίζεται συγκριτικά από την ελεγκτική αρχή η πραγματική αξία του καθενός, δηλαδή χωρίς να αποτιμάται η αξία τους στις τρέχουσες τιμές σε σχέση με τις αγοραίες αξίες ακινήτων, τα τρέχοντα επιτόκια σε σχέση με τις απαιτήσεις κτλ.

Πρακτικά αυτό σημαίνει, ότι από τον διαπιστωτικό έλεγχο της περιουσίας των συγχωνευομένων εταιρειών, που διενεργείται από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών ή από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή και από την Επιτροπή του άρθρου 9 του νόμου 2190/20, δεν προκύπτει υπεραξία, συνιστάμενη στη διαφορά ανάμεσα στη λογιστική και την πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων, και κατά συνέπεια δεν τίθεται θέμα φορολόγησης για τον λόγο αυτό.

Εξάλλου, το άρθρο 3 του 2166/93 ορίζει ρητώς, ότι η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για τον μετασχηματισμό ή τη σύσταση της νέας εταιρίας, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο 2166/93 παρέχει απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων (χωρίς μάλιστα να απαιτούνται οι προϋποθέσεις που τάσσει ο 1297/72), τον φόρο εισφοράς και μεταβίβασης κάθε κινητού, όπως

τα αυτοκίνητα, καθώς και για την ίδια την σύμβαση σύστασης της νέας εταιρείας. Το ίδιο ισχύει σε σχέση και με την δημοσίευση στο Τεύχος Ανωνύμων Εταιριών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και την μεταγραφή των σχετικών πράξεων.

Εξαίρεση από την απαλλαγή φόρου μεταβίβασης σε σχέση με τα ακίνητα αποτελεί η περίπτωση που αυτά εισφέρονται για την κάλυψη του απαιτούμενου κεφαλαίου της νέας εταιρείας από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που θα μετέχει σε αυτήν. Ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα που προσφέρει ο νόμος 2166/93 σε σχέση με την συγχώνευση εταιρειών, είναι ότι τα αφορολόγητα αποθεματικά που έχει σχηματίσει η συγχωνευόμενη εταιρεία με βάση τους ορισμούς των αναπτυξιακών νόμων δεν υπάγονται σε φορολογία κατά τον χρόνο της συγχώνευσης, εφόσον μεταφέρονται στον λογαριασμό αποθεματικών της νεοσύστατης ή απορροφούσας εταιρείας.

Το αφορολόγητο αποθεματικό συνίσταται στο ποσό το οποίο εκπίπτει από τα κέρδη χρήσεως μιας εταιρείας, εφόσον αυτή αποδείξει ότι προέβη σε κάποιες παραγωγικές επενδύσεις. Το ποσό αυτό βέβαια δεν μπορεί να διανεμηθεί ή να κεφαλαιοποιηθεί, αλλά παραμένει δεσμευμένο στον ειδικό λογαριασμό αποθεματικού, με αντάλλαγμα την αναγνώριση του αφορολόγητου του. Με βάση την διάταξη του άρθρου 3 παράγραφος 4 του 2166/93, τα ειδικά αυτά αφορολόγητα αποθεματικά των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, καθώς και οι αφορολόγητες κρατήσεις εκ των κερδών δεν φορολογούνται, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσια σε ειδικούς λογαριασμούς στην εταιρεία που θα προκύψει από την συγχώνευση.

Αντιθέτως, σε περίπτωση απορρόφησης θυγατρικής ανώνυμης από την μητρική της, η οποία κατέχει ήδη μέρος ή το σύνολο των μετοχών της, το μετοχικό κεφάλαιο της απορροφούμενης εταιρείας αποσβένεται με βάση την συμμετοχή της μητρικής, ωστόσο η τελευταία δεν μπορεί να εκπέσει από τα ακαθάριστα έσοδα της το υπερβάλλον της συμμετοχής της, δηλαδή το ποσό που πλεονάζει σε σχέση με την ονομαστική αξία των μετοχών της απορροφούμενης θυγατρικής. Λογιστικά, το ποσό αυτό, εφόσον αντιπροσωπεύει υπεραξία επιχείρησης (Goodwill) καταχωρείται ως τέτοια και αποσβένεται εντός πενταετίας, διαφορετικά καταχωρείται ως έκτακτη ζημία.

Ιδιαίτερη σημασία τέλος έχει το πλαίσιο των δυνατοτήτων μετασχηματισμού εταιρειών που παρέχει ο νόμος 2166/93, καθώς, πέραν από την συγχώνευση εταιριών, οι διατάξεις του επιτρέπουν την μετατροπή ή συγχώνευση κάθε μορφής επιχειρήσεων με έδρα στην Ελλάδα σε ημεδαπή ανώνυμη εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης και επιπλέον την απορρόφηση επιχειρήσεων οιασδήποτε μορφής από υφιστάμενη ή νεοϊδρυόμενη ημεδαπή ανώνυμη εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης, τη στιγμή που ο νόμος 2190/20 περιορίζεται αποκλειστικά στην πρόβλεψη της δυνατότητας συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών μεταξύ τους.

Μετασχηματισμός είναι η μετατροπή ή η μεταβολή της νομικής μορφής της επιχείρησης κατόπιν τήρησης των προβλεπόμενων διαδικασιών. Οι επιχειρήσεις πολλές φορές προσαρμοζόμενες στα νέα οικονομικά δεδομένα και στις νέες προκλήσεις και σε συνδυασμό με την ταχύτητα των οικονομικών συναλλαγών και την τεχνολογική εξέλιξη αναζητούν νέες μορφές λειτουργίας και ανάπτυξης μέσω της αλλαγής νομικού τύπου ή μέσω της συγχώνευσης με

άλλες επιχειρήσεις με στόχο να ανταποκριθούν στα ζητήματα που προκύπτουν από την σύγχρονη τεχνικοοικονομική εξέλιξη³⁰.

Στις μέρες μας με την παγκοσμιοποίηση υφίσταται πλέον ένας παγκόσμιος πόλεμος συγχωνεύσεων μεγάλων εταιρειών, συνεργασιών μέσω εξαγορών ή ανταλλαγών μετοχών, απορρόφησης της μιας εταιρείας από την άλλη, με αποτέλεσμα την έντονη συγκέντρωσή τους. Τα παραπάνω είδη μετασχηματισμών αποτελούν σήμερα στη χώρα μας με την άνθιση των κεφαλαιαγορών καθημερινό φαινόμενο. Βέβαια, εκτός από τους οικονομικούς λόγους οι επιχειρήσεις μετατρέπονται ή μεταβάλλουν την νομική τους μορφή και για λόγους φορολογικούς, νομικούς ή άλλους. Οι φορολογικοί λόγοι αποτελούν τον καταλυτικό παράγοντα στη λήψη αποφάσεων για μετασχηματισμό από τα αρμόδια όργανα των επιχειρήσεων³¹.

Η πολιτεία σήμερα έχοντας σκοπό την ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για τη δημιουργία ισχυρών οικονομικών επιχειρήσεων δημιούργησε ένα θεσμικό πλαίσιο μέσω των νομοθετημάτων που έχει σε ισχύ, δηλαδή του Ν.Δ.1297/1972 για μετατροπές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων έως 31/12/2011 και αφετέρου με τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993, με τον οποίο πιο εύκολα οι επιχειρήσεις μπορούν να συγχωνευθούν ή να μετατραπούν σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με απλό και σύντομο τρόπο, παρακάμπτοντας το πιο σύνθετο και χρονοβόρο από πλευράς διαδικασιών των μετασχηματισμών του Ν.Δ.1297/1972 ή και των διατάξεων του Ν.2190/1920 (άρθρα 67 έως 89).

---

³⁰ www.taxheaven.gr, 2010

³¹ www.taxheaven.gr, 2010

Επίσης, φορολογικά κίνητρα δίδονται με το άρθρο 18 του Ν.3296/2004 για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν έχουν την μορφή της Ανώνυμης Εταιρείας, προκειμένου να συγχωνευθούν μεταξύ τους και να ιδρύσουν νέα προσωπική εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμη εταιρεία. Οι μετασχηματισμοί των διατάξεων του άρθρου 18 του Ν.3296/2004 ακολουθούν τις διαδικασίες του Ν.Δ.1297/1972 έχουν ανάλογη εφαρμογή και ισχύουν για συγχωνεύσεις που θα ολοκληρωθούν μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2011 (άρθρο 20, παρ. 1 του Ν.3756/2009)³².

2.5 Διαδικασίες Σύστασης και Σκοπός Ύπαρξης ΑΕ κ ΕΠΕ

Οι διαδικασίες σύστασης μίας Ανώνυμης Εταιρείας ξεκινούν από τη σύνταξη του Σχεδίου του Καταστατικού της εταιρείας. Το καταστατικό αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Η ελάχιστη πληροφορία που πρέπει να περιέχεται στο καταστατικό προσδιορίζεται από το άρθρο 2 του Κ.Ν.2190/20 (όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Π.Δ. 409/1986)³³.

---

³² www.taxheaven.gr, 2010

³³ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

2.5.1 Προέγκριση Επωνυμίας για ΑΕ

Εφόσον έχει επιλεγθεί η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της νέας εταιρείας, και εφόσον γνωρίζει κανείς το σκοπό και τον τύπο της, είναι σκόπιμο να επισκεφτεί το οικείο επιμελητήριο για να βεβαιωθεί ότι η συγκεκριμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος δεν έχει ήδη δοθεί σε κάποια άλλη Ανώνυμη Εταιρεία και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου (άρθρο 5α, Κ.Ν.1089/80). Κατά την επίσκεψή του αυτή στο Επιμελητήριο, πρέπει να καταθέσει συμπληρωμένη μία αίτηση και ένα παράβολο 5 ευρώ. Εάν η επιλεγμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος είναι αποδεκτός, θα δοθεί βεβαίωση ένας αύξων αριθμός κράτησης της επωνυμίας ο οποίος ισχύει για 2 μήνες.

Στην περίπτωση όπου η επωνυμία που επιλέχθηκε έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεν είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του νόμου, θα πρέπει να επιλεγεί νέα επωνυμία και να προσαρμοστεί το Σχέδιο Καταστατικού³⁴. Το στάδιο αυτό της Προέγκρισης Επωνυμίας, δεν είναι υποχρεωτικό αλλά είναι χρήσιμο να γίνει πριν τη σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού, για να βεβαιωθεί κανείς ότι η επωνυμία που επιλέξατε είναι δεκτή και να μην χρειαστεί να κάνει αλλαγές στο καταστατικό.

2.5.2 Σκοπός της ΕΠΕ

Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του Ν. 3190/55 ορίζει ότι στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της. Με τη διάταξη αυτή, λοιπόν, καθιερώνεται η

---

³⁴ www.taxheaven.gr, “Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών”, 2010

περιορισμένη μέχρι του ύψους της εισφοράς τους ευθύνη των εταίρων της Ε.Π.Ε. Η αρχή αυτή αποτελεί την κυριότερη ομοιότητα της Ε.Π.Ε. προς την ανώνυμη εταιρεία, αλλά ταυτόχρονα και το μεγαλύτερο πλεονέκτημα των εταίρων της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Το πλεονέκτημα αυτό έχουν όλοι οι εταίροι αφού δεν υπάρχουν στην Ε.Π.Ε. εταίροι ευθυνόμενοι για τα χρέη της εταιρείας με ολόκληρη την ατομική τους περιουσία αλληλεγγύως, όπως συμβαίνει με τους ομόρρυθμους εταίρους στις Ο.Ε. και Ε.Ε.³⁵

Να σημειωθεί, όμως, ότι η ευθύνη των εταίρων της Ε.Π.Ε. είναι απεριόριστη προκειμένου για χρέη της εταιρείας προς το δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Ν.Δ. 356/74). Το ίδιο ισχύει και για τα χρέη της Ε.Π.Ε. προς το Ι.Κ.Α. Έτσι, με τη διάταξη της § 1 του άρθρου 1 του Ν. 3190/55, προσδιορίζεται η έννοια της Ε.Π.Ε. ως εταιρείας με περιορισμένη ευθύνη των μελών της χωρίς να δίδεται πλήρης ορισμός αυτής.

Ως προς τον σκοπό τον οποίο μπορεί να επιδιώκει η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, με άλλα λόγια σχετικά με το αντικείμενο των εργασιών της, ο νόμος (παράγραφος 2 άρθρου 3 Ν. 3190/55) θέτει ένα μόνο περιορισμό. Στην Ε.Π.Ε. απαγορεύεται η άσκηση επιχειρήσεων (εργασιών) για τις οποίες έχει ορισθεί από το νόμο άλλος αποκλειστικός εταιρικός τύπος. Συνεπώς και κατ' αντιδιαστολή προς την παραπάνω διάταξη, κάθε εργασία για την άσκηση της οποίας ο νόμος δεν απαιτεί ορισμένο εταιρικό τύπο, μπορεί να ασκηθεί από Ε.Π.Ε. Ο διαχειριστής Ε.Π.Ε., η οποία ασκεί

---

³⁵ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

επιχείρηση κατά παράβαση της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Ν. 3190/55 τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα³⁶.

2.6 Διαφορές Μεταξύ ΕΠΕ και ΑΕ

Οι διαφορές μεταξύ ΕΠΕ και ΑΕ είναι αρκετές. Πρώτον η διαφορά είναι στο κεφάλαιο που χρειάζεται η Ανώνυμη Εταιρεία που είναι 60.000 ευρώ για να ανοίξει ενώ η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης έχει ως ελάχιστο τα 4.500 ευρώ. Μια ΑΕ μπορεί να μπει και στο χρηματιστήριο, ενώ μια ΕΠΕ δεν γίνεται διότι η σύνθεσή της δεν επιτρέπει τον διαχωρισμό σε μετοχές του κεφαλαίου της. Και στις δύο εταιρείες οι μέτοχοι και οι κεφαλαιούχοι ευθύνονται μέχρι το ποσό της εισφοράς τους, που σημαίνει ότι σε περίπτωση χρεοκοπίας, δεν θα έχουν αντίκτυπο στην προσωπική τους περιουσία³⁷.

Άλλες διαφορές που επίσης εντοπίζονται είναι πως οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης θεωρούνται οι εταιρίες οι οποίες δημιουργούνται βάσει ενός συμβολαιογραφικού συμφωνητικού (πράξη σύστασης εταιρίας), και αφορά πράξεις εμπορικές ή ακόμα και παροχής υπηρεσιών ορισμένου σκοπού (όχι χρηματιστηριακά, νοσηλευτικά κ.α) λόγω της περιορισμένης ευθύνης των μελών της (οι οποίοι λέγονται εταίροι και η συμμετοχή τους στην εταιρία ορίζεται βάσει του ποσοστού των μεριδίων αυτής).

Δίδεται όμως η δυνατότητα δημιουργίας μονοπρόσωπης ΕΠΕ (δηλαδή ατομικής ΕΠΕ) εφόσον το μοναδικό μέλος της εταιρίας δεν είναι άλλη εταιρία

---

³⁶ www.taxheaven.gr, “*Διαδικτυακή Κοινότητα Λογιστών*”, 2010

³⁷ www.taxheaven.gr, 2010

(ανεξαρτήτου νομικής μορφής). Οι εταιρίες Π.Ε. δεν επιτρέπεται να εκχωρήσουν τα μερίδιά τους σε άλλους τρίτους άσχετους προς την εταιρία χωρίς την σύμφωνη γνώμη όλων των υπολοίπων, και ως εκ τούτου δεν μπορούν να εισέλθουν σε πράξεις και κινήσεις της Χρηματιστηριακής Αγοράς (Χρηματιστήριο). Ως Ανώνυμες εταιρίες νοούνται οι εταιρίες ομοίως της ΕΠΕ αλλά η διασπορά των μεριδίων της μπορεί να είναι είτε ανοικτή (δηλαδή να διαπραγματεύονται στο ευρύ κοινό εφόσον η εταιρία μπει στην λίστα του Χρηματιστηρίου) είτε κλειστή (δηλαδή ανάμεσα στους μετόχους). Η Α.Ε. όπως και η ΕΠΕ πρέπει να έχει τουλάχιστον δύο ιδρυτικά μέλη και τα οποία είναι υπεύθυνα να συντάξουν αλλά και να υπογράψουν το καταστατικό παρουσία συμβολαιογράφου.

Όπως και η ΕΠΕ έτσι και η Α.Ε. πρέπει να αναφέρει σαφώς τον ή τους τύπους των εμπορικών δραστηριοτήτων της. Και οι δύο τύποι εταιριών έχουν περιορισμένη διάρκεια ζωής η οποία ορίζεται κάθε φορά στην ανανέωση του καταστατικού της, και όλες οι μεταβολές των (έν αντιθέσει με τις Ε.Ε. και Ο.Ε) πρέπει να δημοσιεύονται στο φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ) και πρέπει να είναι καταχωρηθούν σε ειδικό μητρώο σύστασης εταιριών που τηρούν οι κατατόπους Νομαρχίες.

Μια άλλη διαφορά που εντοπίζεται είναι στην έναρξη των εργασιών. Για την έναρξη εργασιών πρέπει να προσκομιστούν στην ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά. Τα δικαιολογητικά αυτά πρέπει να είναι πρωτότυπα ή επικυρωμένα και όπου επίσης χρειάζονται τα εξής.

1. Έγκριση Νομαρχίας
2. Ανακοίνωση Νομαρχίας

3. ΤΑΠΕΤ
4. Καταστατικό (με τυχόν τροποποιήσεις)
5. Τίτλος κυριότητας ή μισθωτήριο επαγγελματικής εγκατάστασης (σε περίπτωση που παραχωρείται στην Α.Ε. από άλλο πρόσωπο χώρος για επαγγελματική εγκατάσταση, προσκομίζεται ιδιωτικό συμφωνητικό παραχώρησης της χρήσης ή ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης θεωρημένο από τη ΔΟΥ του ιδιοκτήτη)
6. Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86 (από τον εκπρόσωπο της Α.Ε. με την οποία θα δηλούται ότι θα προσκομισθεί σε δύο αντίτυπα το ΦΕΚ στο οποίο καταχωρείται η σύσταση της Α.Ε. αμέσως μετά τη δημοσίευση)
7. Αντίγραφο της δήλωσης καταβολής φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου και το διπλότυπο πληρωμής
8. Δήλωση έναρξης με τα έντυπα Μ3, Μ6 και Μ7
9. Τέλος έναρξης δραστηριότητας (Ν.1882/90 άρθρο 19) 225.000 δρχ. σε επιταγή
10. Εξουσιοδότηση του εκπροσώπου, θεωρημένη για το γνήσιο σε περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται από τρίτο πρόσωπο. Στο σημείο αυτό, και αφού ο υπάλληλος της οικονομικής υπηρεσίας ελέγξει τα παραπάνω δικαιολογητικά, ορίζεται ελεγκτής, ο οποίος, μετά από ειδοποίηση, ελέγχει το χώρο της έδρας της εταιρείας. Μετά από τον έλεγχο, παρέχει την ειδική έκθεση αυτοψίας, την οποία προσκομίζει ο επενδυτής μαζί με τα παραπάνω και τα επόμενα δικαιολογητικά, ξανά στην οικονομική υπηρεσία
11. Ειδική έκθεση αυτοψίας

12. Βεβαίωση εγγραφής ή απαλλαγής του οικείου ασφαλιστικού φορέα προκειμένου για φυσικά πρόσωπα, επιτηδευματίες ή εταίρους Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. ή Κοινοπραξιών και Κοινωνιών Αστικού Δικαίου ή μελών του Δ.Σ. Α.Ε. σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε φορά ασφαλιστική νομοθεσία
13. Βεβαίωση εγγραφής από επιμελητήριο όπως απαιτείται από σχετικές διατάξεις
14. Ειδικά στις περιπτώσεις των αλλοδαπών φυσικών προσώπων υποβάλλονται υποχρεωτικά και τα παρακάτω:
- Άδεια παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους για κατοίκους χωρών εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης οι ίδιες άδειες απαιτούνται για τη συμμετοχή τους ως ομόρρυθμα μέλη σε προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.) ή ορισμού τους ως διαχειριστές Ε.Π.Ε. ή ως νόμιμοι εκπρόσωποι, και
  - Πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας για κατοίκους χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επίσης, αναφορικά με την θεώρηση βιβλίων και στοιχείων για ανώνυμη εταιρεία, χρειάζονται τα εξής.

1. Σημείωμα θεώρησης (έντυπο TAXIS B1) σε 1 αντίτυπο για κάθε εγκατάσταση
2. Επί του Σημειώματος θεωρήσεως να έχει τεθεί ο αντίστοιχος κωδικός δίπλα σε κάθε προς θεώρηση βιβλίο ή στοιχείο

3. Επί του Σημειώματος θεωρήσεως να έχει τεθεί σφραγίδα περί μη οφειλής μόνο από το τμήμα Φ.Μ.Υ.
4. Για τη θεώρηση απαιτούνται τα πρωτότυπα δικαιολογητικά για :
  - Βεβαίωση μη οφειλής αντίστοιχου επιμελητηρίου
  - Εργοδοτικές εισφορές ΙΚΑ και λοιπών ταμείων
  - Βεβαίωση υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας στην οποία θα αναγράφονται όλα τα μέλη του Δ.Σ. με τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής τους στο Μετοχικό Κεφάλαιο της εταιρείας, όπως αυτά προκύπτουν από το τελευταίο ΦΕΚ συγκρότησης Δ.Σ. ή από την απόφαση ανακοίνωσης της Νομαρχίας (η βεβαίωση αυτή μαζί με το αντίστοιχο ΦΕΚ ή την απόφαση ανακοίνωσης της Νομαρχίας να προσκομίζονται εκ των προτέρων στον προϊστάμενο του Κ.Β.Σ. εις διπλούν για χαρακτηρισμό και αριθμό πρωτοκόλλου)

Η βεβαίωση ισχύει μέχρι της λήξης της θητείας του Δ.Σ. και σε περίπτωση αλλαγής μελών Δ.Σ. ή του ποσοστού αυτών στο Μετοχικό Κεφάλαιο της εταιρείας θα προσκομίζεται νέα με τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

5. Ασφαλιστικές ενημερότητες κύριου Φορέα Ασφάλισης (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ,...) των μελών του Δ.Σ. που σύμφωνα με την ανωτέρω βεβαίωση μετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο σε ποσοστό άνω του 3%
6. Αντίγραφο ή φωτοτυπία του τελευταίου εκδοθέντος (όχι θεωρημένου) του προς θεώρηση προσκομισθέντος στοιχείου

7. Κατά την πρώτη θεώρηση της υπό σύστασης εταιρείας απαιτείται η παρουσία του νόμιμου εκπροσώπου ή εξουσιοδότηση θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής αυτού από το οικείο Αστυνομικό Τμήμα της Περιφέρειάς του
8. Για τη θεώρηση βιβλίου πρώτης εγκατάστασης ή φορολογικού Αντιπροσώπου απαιτείται η παρουσία του Ιδρυτή ή Νομίμου Εκπροσώπου.

Για την έναρξη εργασιών μιας ΕΠΕ, πρέπει να προσκομιστούν στην αρμόδια ΔΟΥ τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Έντυπο έναρξης δραστηριότητας Μ3
2. Καταστατικό θεωρημένο από το Πρωτοδικείο
3. Βεβαίωση εγγραφής σε επιμελητήριο
4. Εγγραφή μελών σε ασφαλιστικό φορέα (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, κλπ.) αν είναι απόδειξη είσπραξης φρειάζεται φωτ/φο της πρώτης σελίδας του βιβλιαρίου ΤΕΒΕ ή ΤΑΕ.
5. Μισθωτήριο θεωρημένο από τη ΔΟΥ του ιδιοκτήτη ή αν έχουμε δωρεάν παραχώρηση κάποιου χώρου από κάποιον άλλον (πατέρας, μητέρα, κλπ.) τότε πρέπει να προσκομιστεί:
  - ο συμβόλαιο ιδιοκτησίας και
  - ο υπεύθυνη δήλωση θεωρημένη από την Αστυνομία για δωρεάν παραχώρηση εκείνου ο οποίος παραχωρεί το χώρο.

Αν ο χώρος είναι ιδιόκτητος, τότε πρέπει να προσκομιστεί:

- ο συμβόλαιο ιδιοκτησίας και

- ο υπεύθυνη δήλωση ότι θα χρησιμοποιήσει τον ιδιόκτητο χώρο σαν επαγγελματική έδρα της επιχείρησής του.
6. Χαρτόσημο έναρξης (το πληρώνει ο διαχειριστής του νομικού προσώπου στη ΔΟΥ).
  7. Διπλότυπο είσπραξης υπέρ ΤΑΠΕΤ (μόνο για ΕΠΕ)
  8. Υπεύθυνη δήλωση ότι εντός μηνός της έναρξεως θα προσκομισθεί το ΦΕΚ της δημοσίευσης (μόνο για ΕΠΕ)
  9. Φωτοτυπία έναρξης των κοινοπρακτούντων μελών (μόνο για κοινοπραξίες)
  10. Εξουσιοδότηση (εφόσον την έναρξη κάνει κάποιος τρίτος εκτός των μελών)

Επίσης, αναφορικά με την θεώρηση βιβλίων και στοιχείων για ΕΠΕ, χρειάζονται τα εξής :

1. Φορολογική Ενημερότητα από τα μέλη
2. Υπεύθυνη Δήλωση ότι τα μέλη δεν ήταν επιτηδευματίες ή εάν είναι, βεβαίωση από τα τμήματα Κώδικα-ΦΠΑ-Έσοδα ότι δεν υπάρχουν οφειλές
3. Απαιτείται η παρουσία τουλάχιστον ενός Διαχειριστή
4. Σημείωμα Θεώρησης (έντυπο TAXIS B1) σε 1 αντίτυπο για κάθε εγκατάσταση

Επίλογος - Συμπεράσματα

Σκοπός μας στη παρούσα πτυχιακή εργασία, ήταν να αναλύσουμε την λειτουργία των Μονοπρόσωπων, ΕΠΕ και Ανωνύμων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, να παραθέσουμε τη νομοθεσία που διέπει τα δύο αυτά είδη επιχειρήσεων καθώς επίσης και να εξετάσουμε τι ακριβώς ισχύει αναφορικά με τις μετατροπές και συγχωνεύσεις των συγκεκριμένων τύπων επιχειρήσεων, ΕΠΕ και ΑΕ. Προκειμένου να επιτύχουμε το σκοπό μας με αποτελεσματικό τρόπο, ανάλυσαμε τις ιδιαιτερότητες και χαρακτηριστικά που εμπíπτουν στην μετατροπή και συγχώνευση αυτών με αναφορά στα ειδικά σημεία του Νόμου και σε συνάρτηση με τις εξαιρέσεις που προκύπτουν σχετικά.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως η μονοπρόσωπη επιχείρηση είναι ίσως η πιο παλιά και πιο απλή επιχείρηση. Ιδρύεται και διοικείται από ένα άτομο, το οποίο ως ιδιοκτήτης και διοικητής έχει την ευθύνη όλων των αποφάσεων και των συνεπειών τους, ασκώντας αυτεπιστασία. Η μονοπρόσωπη επιχείρηση χαρακτηρίζεται από μεγάλη ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές της αγοράς, ενώ συνδέεται στενά με το πρόσωπο του ιδιοκτήτη της

Επίσης, η σύσταση της Ε.Π.Ε. συνοδεύεται με δημοσίευση του καταστατικού στο αρμόδιο πρωτοδικείο και περιλήψεως αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν απαιτείται άδεια κάποιας αρχής (όπως στην ανώνυμη εταιρεία), αλλά νομοθετήθηκε με το Π.Δ. 419/86, η καταχώρηση του καταστατικού στο μητρώο Ε.Π.Ε. Τα χαρακτηριστικά της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης εν μέρει μοιάζουν με εκείνα της ανώνυμης εταιρείας για παράδειγμα συνέλευση εταίρων, περιορισμένη

ευθύνη μελών της εταιρείας και εν μέρει με εκείνα της προσωπικής εταιρείας για παράδειγμα ύπαρξη διαχειριστή αντί διοικητικού συμβουλίου.

Με το νόμο 3604/2007 (ΦΕΚ 189/Α'/8.8.2007) αναμορφώθηκε ριζικά το θεσμικό πλαίσιο λειτουργία της ΑΕ. Με το Ν. 3604/2007 ο νόμος 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών εκσυγχρονίζεται και αλλάζει κυριολεκτικά μορφή επιδιώκοντας, α) να εισαγάγει τις επιχειρήσεις στην εποχή της πληροφορίας και των νέων δεδομένων που επιβάλλει ο διεθνής ανταγωνισμός, και β) την ενσωμάτωση στο Ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2006/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2006 για τροποποίηση της Οδηγίας 77/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση της ανωνύμου εταιρείας και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου της και, εν μέρει ενσωμάτωση της Οδηγίας 2003/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 2003 για τροποποίηση της Οδηγίας 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας για ορισμένες μορφές εταιρειών

Τέλος, οι διαφορές μεταξύ ΕΠΕ και ΑΕ είναι αρκετές. Σημαντική διαφορά είναι όμως εκείνη που αναφέρεται στο κεφάλαιο που χρειάζεται η Ανώνυμη Εταιρεία που είναι 60.000 ευρώ για να ανοίξει ενώ η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης έχει ως ελάχιστο τα 4.500 ευρώ. Μια ΑΕ μπορεί να μπει και στο χρηματιστήριο, ενώ μια ΕΠΕ δεν γίνεται διότι η σύνθεσή της δεν επιτρέπει τον διαχωρισμό σε μετοχές του κεφαλαίου της. Και στις δύο εταιρείες οι μέτοχοι και οι κεφαλαιούχοι ευθύνονται μέχρι το ποσό της

εισφοράς τους, που σημαίνει ότι σε περίπτωση χρεοκοπίας, δεν θα έχουν αντίκτυπο στην προσωπική τους περιουσία.

Βιβλιογραφία

Αγγλική Βιβλιογραφία

(+ΒΟΗΘΗΤΙΚΗ ΥΛΗ)

- ❖ Livessey, Fr., (1986), “A Modern Approach to Economics”, McGraw Edition
- ❖ Maddison A., (1989), “The World Economy in the Twentieth Century”, New York : Free Press
- ❖ Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., (2000), “Research Methods For Business Students”, London: Prentice Hall.
- ❖ Zikmund W.G., (2000), “Business Research Methods”. London: Harcourt college publishers.

Ελληνική Βιβλιογραφία (+ ΒΟΗΘΗΤΙΚΗ ΥΛΗ)

- ❖ Μπουραντάς Δ., Παπαλεξανδρή Ν., (1998), “Εισαγωγή στη Διοίκηση Επιχειρήσεων”, Αθήνα, Ε. Μπένου
- ❖ Παπαδάκης, Β., (2002), “Στρατηγική των επιχειρήσεων”, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
- ❖ Παπαδάκης Β., (2002), “Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία”, 4^η Έκδοση, Αθήνα, Ε. Μπένου
- ❖ Καραντώνης, Ηλ., (1995), “Διεθνείς Οικονομικές σχέσεις”, Εκδόσεις Κυριακίδη Αφοί
- ❖ Τζωρτζάκης Κ. & Τζωρτζάκη Α., (1999), “Οργάνωση & Διοίκηση: Μάνατζμεντ Νέες Ιδέες & Τεχνικές στον 21^ο Αιώνα”, 2^η Έκδοση, Αθήνα, Rosili

- ❖ Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Επ. Π. Σπηλιωτόπουλος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 2001 (11^η Έκδοση)
- ❖ Φορολογία Εισοδήματος, Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, Αθήνα, 2008 (Δ' Έκδοση)
- ❖ Δ. Φάκος, 2004, *“Ο Εσωτερικός Έλεγχος των Επιχειρήσεων”*, Αθήνα
- ❖ Φορολογία Κεφαλαίου, Α. Κράτση, Εκδόσεις Κράτση, Αθήνα, 2008
- ❖ ICAP – Οδηγός Επιχειρήσεων – Έκδοση 2006
- ❖ Περιοδικό Επιχείρηση, www.epixeirisi.gr
- ❖ www.taxheaven.gr, 2009
- ❖ www.taxheaven.gr, 2010